

Številka: 00104-194/2019/4

Datum: 7. 8. 2019

Odgovor na poslansko vprašanje mag. Branka Grimsa v zvezi s povečevanjem kontrole na meji z Italijo

Poslanec Državnega zbora Republike Slovenije mag. Branko Grims je 3. 7. 2019 preko predsednika Državnega zbora Republike Slovenije mag. Dejana Židana, na Vlado Republike Slovenije naslovil pisno poslansko vprašanje v zvezi s povečevanjem kontrole na meji z Italijo.

V poslanskem vprašanju poslanec navaja, da iz Italije že več mesecev prihajajo opozorila, da bodo poleg Avstrijcev tudi slednji uvedli kontrolo na meji in »suspendirali Šengen«. Navaja, da je pot za ilegalne migrante odprta in očita Vladi Republike Slovenije, da ni sposobna zagotoviti varnosti in zakonitosti na meji s Hrvaško kljub navedbam, da dogajanje obvladuje.

Navaja tudi okoliščine sklenitve dogovora in začetka delovanja skupnih patrolj ob italijanski meji ter izpostavlja grožnjo o zapori meje in izrivanje Slovenije iz schengenskega območja. Navaja tudi, da je bila slovenska javnost o tem dogovarjanju sosednjih vlad seznanjena šele veliko kasneje in da je bil sklenjen dogovor o močni pospešitvi vračanja zajetih ilegalnih migrantov iz Italije v Slovenijo tudi brez posebnega dokazovanja o poti vstopa. Navaja tudi italijanske izjave o postavitvi ograj na meji s Slovenijo.

Odgovor Vlade Republike Slovenije:

1. Kako ocenjujete stanje na področju svojega »obvladovanja razmer« na meji s Hrvaško?

V obdobju od 1. 1. 2019 do 17. 7. 2019 je policija obravnavala 6.268 nezakonitih prehodov državne meje. Število se je glede na enako obdobje preteklega leta povečalo za 49,6 odstotkov, ko je bilo v enakem obdobju obravnavanih 4.189 nezakonitih prehodov.

Od tujih varnostnih organov smo sprejeli 391 oseb, med katerimi je 24 slovenskih državljanov. Število se je od lanskih 287 oseb povečalo za 36,2 odstotkov. Podatki so razvidni iz tabele.

Mejna država / Državljanstvo	2018	2019	
Skupaj	287	391	
Alžirija	13	65	
Afganistan	36	40	
Pakistan	103	37	
Iran	6	28	
Bangladeš	1	26	
Slovenija	17	24	
Maroko	10	23	
ostali	101	148	
Avstrija	Skupaj	15	52
Hrvaška	Skupaj	5	14
Italija	Skupaj	188	172
Letališča	Skupaj	67	152
Madžarska	Skupaj	12	1

Podatki kažejo, da očitki Republike Italije oz. posameznih politikov iz te države niso utemeljeni. Poleg tega kažejo tudi na to, da Slovenska policija dejansko uspešno varuje zunanjo Schengensko mejo.

2. Katere druge ukrepe, poleg skupnih policijskih patrolj na meji med Slovenijo in Italijo, obsega dogovor med italijansko in slovensko vlado?

Izvajanje skupnih patrolj z italijanskimi varnostnimi organi ne spreminja vloge Republike Slovenije v schengenskem prostoru. Ne gre za izrivanje Slovenije iz schengenskega območja, temveč za povsem legitimno intenziviranje sodelovanja med dvema schengenskima državama v sklopu izravnalnih ukrepov. Za obdobje treh mesecev so uvedene tudi z Italijo, kot občasna oblika dela se že izvajajo tudi z Madžarsko. S slednjimi je bilo letos izvedenih 23 skupnih patrolj. Z avstrijskimi varnostnimi organi pa jih ne izvajamo, ker je Avstrija uvedla ukrep ponovnega začasnega nadzora na skupni notranji meji. Priporočilo Komisije (EU) 2017/820 z dne 12. maja 2017 o sorazmernih policijskih kontrolah in policijskem sodelovanju na schengenskem območju poziva k skupnemu odzivu na čezmejne grožnje javnemu redu ali notranji varnosti držav članic na območju brez nadzora na notranjih mejah. Dokument države članice poziva, da pred uvedbo začasnega ponovnega nadzora na notranjih mejah izvedejo skupne oblike dela s sosednjimi državami (na primer mešane patrolje) ter ocenijo ali bo cilj dosežen že s kombinacijo skupnih oblik dela in poostrenim izvajanjem izravnalnih ukrepov.

Obseg intenziviranja sodelovanja z italijanskimi varnostnimi organi na skupni državni meji je omejen na izvajanje skupnih (mešanih) patrolj. Od uvedbe ukrepa je bilo izvedenih 11 skupnih patrolj. Ta oblika sicer vključuje intenziviranje sodelovanja na operativnem in taktičnem nivoju ter intenziviranje izmenjave informacij. Skupno patroljiranje bodo sosednje države usklajevale na operativnem nivoju.

Mešane patrolje so opredeljene in določene v vseh sporazumih o policijskem sodelovanju Slovenije s sosednjimi državami. Kot stalna oblika dela se izvajajo z Republiko Hrvaško. V prvi polovici leta je bilo skupaj na tej meji izvedeno 463 mešanih patrolj (od tega 221 na območju Slovenije, preostalo na območju Hrvaške). Izvajanje mešanih patrolj slovenskih in hrvaških varnostnih organov na skupni državni meji je uveljavljena in stalna oblika dela, ki bistveno pripomore k učinkovitosti dela na operativnem in taktičnem nivoju, izmenjavi izkušenj in informacij. Neposredno sodelovanje s hrvaškimi varnostnimi organi poteka tudi pri rednem delu. Primer takega sodelovanja je usklajevanje dela patrolj na obeh straneh meje pri odkrivanju in prijemanju ilegalnih migrantov.

3. Kdaj bo Vlada Republike Slovenije ustrezno poostrila nadzor na meji s Hrvaško, tja namenila bistveno večje število vojakov z vsemi potrebnimi pooblastili ter se na južni meji raje dogovorila za skupne patrolje in drugo pomoč sosednjih držav oziroma držav, ki so nam pripravljene pomagati, na primer Višegradske skupine? Zakaj tega ni že storila doslej, torej pravočasno, da do za Slovenijo varnostno in razvojno škodljivih posledic sploh ne bi prišlo?

V obdobju od pričakovanja povečanja nedovoljenih migracij v začetku leta 2018 se vzporedno izvajajo operativni in sistemski ukrepi za večjo učinkovitost dela policije:

- okrepljeno spremljanje stanja in pridobivanje ter izmenjava informacij,
- prerazporejanje kadrovskega potenciala in kadrovska pomoč iz drugih policijskih enot na območja, kjer je ogroženost meje največja (Specializirana enota za nadzor državne meje, vključevanje posebne policijske enote, specialne enote, vodnikov službenih psov, konjenikov in pomožnih policistov na delo na najbolj izpostavljenih območjih),
- v Specializirano enoto za nadzor državne meje (SENDM) je bilo začasno napotenih 16 policistov vključno z vodniki službenih psov. Navedene patrolje izvajajo naloge na posameznih PU glede na njihovo povečano obremenjenost z nezakonitimi prehodi državne meje, Prisotnost patrolj po PU se spreminja skozi številke zaznanih migrantov,

obenem pa so glede na najdene tabore in lastne informacije intenzivno pristopili k odkrivanju nezakonitih migrantov, pri čemer so zelo učinkoviti.

- za varovanje državne meje se uporablja tudi helikopterski nadzor,
- poizkusno se izvajajo aktivnosti varovanja državne meje z brezpilotnimi letalskimi sistemi, vendar je njihova uporaba omejena zaradi vegetacije,
- za nadzor državne meje je bil izveden tudi vpoklic pomožnih policistov. V letošnjem letu je naloge nadzora meje izvajalo že 451 pomožnih policistov. Kadrovska pomoč zagotavljajo tudi z aktiviranjem in napotitvijo posebne policijske enote iz območij drugih policijskih uprav in razporeditvijo mobilnih policijskih postaj,
- Na območju PU Koper in PU Novo mesto so kadrovska pomoč pri varovanju meje nudili pripadniki posebne policijske enote iz manj obremenjenih PU; zaradi zgostitev prehodov meje preko koncev tedna se je kadrovska pomoč izvajala predvsem ob koncih tedna,
- angažiranje Slovenske vojske (SV) pri nudenju pomoči Policiji na področju varovanja državne meje se je od maja letos, na podlagi zaprosila Policije, povečalo dvakrat in sicer v maju za 35 pripadnikov SV in 22. julija 2019 za dodatnih 35 pripadnikov, tako da je v eni izmeni trenutno stalno angažiranih 137 pripadnikov SV. Naloge, ki jih pripadniki SV trenutno izvajajo so: patroljiranje v mešanih patroljah, izvajanje opazovanja državne meje na prirejenih opazovalnicah, opazovanje meje z brezpilotnimi letalskimi sistemi ter vzdrževanje začasnih tehničnih ovir,
- intenziviran je nadzor v območjih nastanitvenih kapacitet prosilcev za mednarodno zaščito (Ljubljana, Logatec),
- intenziviranje pridobivanja kriminalistično obveščevalnih podatkov in preiskovanja organizirane kriminalitete,
- obveščanje in poziv za aktiviranje deležnikov izven policije (lovske in ribiške organizacije, Zavod za gozdove, DARS) naj bodo pri svojem delu pozorni na pojav nezakonitih migrantov ali njihovih sledi ter naj ob njihovem odkritju obveščajo Policijo,
- obveščanje FURS in zaprosilo za pomoč pri odkrivanju nezakonitih migracij skladno z njihovimi pristojnostmi,
- vodenje postopkov na najbolj optimalen način, tudi z optimizacijo računalniških aplikacij za bolj učinkovito obravnavo tujcev, kar omogoča prerazporejanje kadra na operativno bolj zahtevne naloge,
- obveščanje sosednjih varnostnih organov in agencije Frontex,
- intenzivno pridobivanje informacij od policijskih atašejev, napotenih v BIH in Srbijo,
- spremljanje dogajanja na širšem območju Zahodnega Balkana, ki neposredno vpliva na stanje migracij na meji s Hrvaško. Pri tem sodeluje z varnostnimi organi držav Zahodnega Balkana in sosednjimi državami - članicami EU,
- angažiranje policistov napotenih na skupne operacije Frontex ter bilateralne napotitve v Severno Makedonijo in Srbijo, da nemudoma posredujejo vse relevantne informacije o morebitnih migracijskih gibanjih, ki bi pomenila tveganje za Slovenijo,
- pri varovanju skupne meje (schengenske meje) sodelovanje z varnostnimi organi Hrvaške. V okviru strategije varovanja državne meje policija izvaja več skupnih aktivnosti, kot so neposredno obveščanje o varnostnih dogodkih, izvajanje skupnega patroljiranja in vračanje oseb, ki so na nedovoljen način prestopile državno mejo. Trenutno vračanje teh oseb v skladu z bilateralnim sporazumom poteka brez težav in hrvaški organi sprejmejo veliko večino oseb, ki so nedovoljeno prestopile državno mejo.

4. Kako boste ukrepali, da preprečite škodljive posledice nadaljnega zapiranja meje z Italijo?

Kot je že bilo poudarjeno so predstavniki Republike Slovenije in Italijanske republike na različnih nivojih, tudi najvišjih političnih, v rednih stikih in sproti naslavlja tudi odprta vprašanja. Problematika migracij je že vrsto let predmet pogovorov in usklajevanj aktivnosti na operativni

ravni in v ta okvir sodi tudi okrepitev skupnega delovanja v obliki mešanih patrolj. Do sedaj nismo bili obveščeni oziroma nismo prejeli napovedi o dodatnih zaostritvah nadzora na mejah. Verjamemo, da spričo izkazane pripravljenosti za okrepljeno sodelovanje in tudi statističnih podatkov, ki v ničemer ne potrjujejo vtisa o zaostreni migracijski situaciji na meji med Slovenijo in Italijo do večjih težav ne bo prišlo. Še naprej pa bomo ohranjali odprto komunikacijo z italijanskimi oblastmi, kot to počnemo tudi z drugimi sosednjimi državami.

5. Kdaj in kako bo Vlada Republike Slovenije prevzela odgovornost za opustitev pravočasnih in zadostnih ukrepov za dejansko preprečitev vdorov ilegalnih migrantov preko meje v Slovenijo in s tem za zagotovitev varnosti in zakonitosti?

Nadaljevali bomo z intenzivnim nadzorom državne meje z Republiko Hrvaško. Zgoraj navedene in morebitne druge ukrepe bomo izvajali v obsegu, na območjih in z intenziteto, ki bo potrebna glede na situacijo. Ocenjujemo, da situacijo kljub povečanemu obsegu nedovoljenih migracij, glede na kadrovske zmožnosti, obvladujemo.